

Hallintotieteiden tutkinto-ohjelman valintakoe 2018

TAMPEREEN YLIOPISTO JA

VAASAN YLIOPISTO

Valintakoeohjeet ja tehtävät

YLEISTÄ

Aika

Valintakoe kestää neljä tuntia kokeen aloitushetkestä lukien.

Paikka

Kukin kokeeseen osallistuva kirjoittaa kokeen siinä salissa, johon hänet on etukäteen sijoitettu. Ainoastaan kokeen valvoja voi määrätä osallistujan siirtymään toiseen saliin.

Valvonta

Salissa olevien valvojen antamia ohjeita on noudatettava. Tarvittaessa voit kutsua valvojan luoksesi nostamalla kätesi.

Sinulla saa olla mukana kirjoitusvälineet, henkilöllisyystodistus ja eväät ilman käärepapereita. Erialaisten sähköisten viestimien käyttö on kielletty. Vilpinteko johtaa koesalista poistamiseen ja koko kokeen hylkäämiseen. Tämän vuoksi on syytä pitää katse tiukasti omassa paperissa väärinkäsitysten välttämiseksi.

Liikkuminen ja poistuminen

Kokeen aikana jokaisen on istuttava paikallaan. Koesalista saa poistua aikaisintaan klo 11.00. Salista pääsee kokeen aikana käymään wc:ssä (klo 11 jälkeen) valvojan valvonnassa. Salista poistuttuasi ja koepaperit palautettuasi et voi enää jatkaa valintakokeeseen vastaamista. Kaikki jaettu materiaali on palautettava salista poistuttaessa.

Kaikki valintakoepaperit on palautettava (myös tyhjät ja vaillinaiset vastauspaperit). Koesalista saat viedä mukasi vain tiedotteen valintakoetulosten julkaisemisesta.

Todistus asevelvollisuutta suorittaville

Asevelvollisuuttaan suorittavat voivat pyytää koesalin valvojalta todistuksen kokeeseen osallistumisestaan.

PISTEYTYS

Koetyyppi

Kokeessa on 11 tehtävää, joista tehtävät 1-5 koostuvat yhteensä 30:stä oikein/väärin -väittämästä. Tehtävät 6-11 ovat esseetehtäviä, joille on varattu tehtäväkohtaiset vastausalueet vastauspapereihin. Tehtävät koskevat tehtävänannossa määriteltäviä taustamateriaalin ja/tai kokeessa jaetun aineiston artikkeleita.

Pistelasku

Valintakokeessa voi saada enintään 60 pistettä (teoksen kysymykset max. 30 pistettä, aineiston kysymykset max. 30 pistettä). Oikein/väärin -väittämien oikeasta vastauksesta annetaan +1

piste, väärästä vastauksesta -0,5 ja tyhjästä 0 pistettä. Vastaamatta jättäminen ei vähennä pisteitä eikä sitä ole rajoitettu. Aineistokoe arvostellaan vain valintakoeteokseen perustuvassa koeosiossa parhaiten suoriutuneelta kolmannekselta, kuitenkin vähintään 350 hakijalta. Esseetehtävien yhteydessä on mainittu tehtävän maksimipistemäärä. Esseetehtävistä ei anneta miinuspisteitä.

VASTAAMISEN TEKNIikka

Kokeessa jaettavat paperit:

- valintakoeohjeet ja kysymykset (7 sivua, kaksi sivua/paperi)
- valintakoeaineisto (sivut 1-8, kaksipuoleinen moniste)
- vastauslomake
- vastauspaperit (10 sivua)
- suttupaperi (**ruutupaperi, johon tehtyjä merkintöjä ei arvostella!**)

Tarkista, että materiaalissa on kaikki sivut tallella.

Vastauspaperit

Kirjoita vastauspapereiden jokaiselle sivulle **selvästi** sukunimesi ja kaikki etunimesi ja henkilötunnuksesi.

Vastauslomake

Tarkista, että lomakkeeseen valmiiksi täytetyt henkilötietosi ovat oikein. Henkilötunnuksen voit tarkistaa mukana olevasta henkilöllisyystodistuksesta. Tee henkilötietojasi koskevat mahdolliset korjaukset tietojen alapuolelle varattuun tilaan.

Kirjaa vastauksesi kysymyksiin ensin valintakoeohje- ja tehtäväpapereille. **Merkitse vastauksesi henkilökohtaiselle vastauslomakkeelle vasta kun olet varma vastauksestasi. Koe arvostellaan vain vastauslomakkeeseen ja vastauspapereihin tehtyjen merkintöjen perusteella.**

Vastauslomake luetaan optisesti. Mustaa kunkin kysymyksen osalta sitä vaihtoehtoa vastaava ruutu, jonka katsot olevan vastausohjeen mukainen oikea vastaus. Tee vastausmerkinnät lyijykynällä. Kun haluat olla vastaamatta kysymykseen, jätä ruudut tyhjäksi.

Älä tee vastauslomakkeelle ylimääräisiä merkintöjä. Kaikki merkinnät on tehtävä huolellisesti ja selvästi. Mikäli kysymykseen on kirjattu useita vastausvaihtoehtoja tai merkintä on epäselvä, tulkitaan vastaus vääräksi. Mikäli et voi kirjata vastaustasi selvästi tai joudut kumittamaan jo merkitsemäsi vastauksen ja lomake jää epäsiistiksi, pyydä valvojilta uusi vastauslomake. Merkitse uudelle lomakkeelle koko nimesi ja henkilötunnuksesi, jotka näet esitetytystä lomakkeesta.

Suttupaperi

Kokeessa jaetaan ruutupaperi muistiinpanoja varten. **Ruutupaperille kirjoitettuja vastauksia ei arvostella!** Hakija voi pyytää valvojalta lisää ruutupaperia kokeen aikana.

Allekirjoitus

Vastauslomake on ehdottomasti allekirjoitettava kuulakärkikynällä. Ellei sinulla ole mukana kuulakärkikynää, voit allekirjoittaa lomakkeen palauttaessasi koepaperit valvojalle.

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät

Valintakoeteokseen perustuvat tehtävät 1-5 koostuvat oikein/väärin –väittämistä (väittämät 1-30). Kirjaa lopulliset vastauksesi sivulla kaksi (2) esitetyn ohjeistuksen mukaisesti **erilliselle vastauslomakkeelle**. Luonnostele vastauksesi ensin tähän tehtäväpaperiin.

Tehtävä 1.

Väittämät 1-6 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Millaisen hallinto- ja johtamisajattelun tulevat julkisjohtajat perivät aikaisemmilta sukupolvilta?” (Esa Hyryläinen, Kirsi Lehto ja Elias Pekkola) ja ”Kompleksisuuden johtaminen” (Juha Lindell, Seija Ollila ja Pirkko Vartiainen).

1. Byrokratian hierarkian mahdollistama virkatie ei rajoita kommunikaation tarvetta.
2. Tehokkuudesta tuli NPM:n myötä keskeinen osa julkisen hallinnon arvoperustaa.
3. Virkamiehen vastuu ei ole poliittista.
4. Termi ”hallinta” viittaa useiden toimijoiden yhteistyönä tapahtuvaan toimintaan.
5. Kompleksisuuden johtaminen ammentaa vaikutteita neo-reduktionistisen, metaforisen ja kriittispluralistisen koulukunnan teorioista ja ajattelusta.
6. Pirullisen ongelman luonteeseen ei kuulu se, että yksilöt voivat muodostaa oman näkemyksensä ongelman ratkaisuvaihtoehdon toimivuudesta tai toimimattomuudesta.

Tehtävä 2.

Väittämät 7- 12 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Julkisen hallintotoiminnan oikeudelliset erityispiirteet” (Ilpo Luoto, Niina Mäntylä, Laura Perttola & Kristian Siikavirta) ja ”Suomalaisen ihmisoikeusarkkitehtuurin ja ihmisoikeuskulttuurin nykytila ja tulevaisuus” (Jukka Viljanen & Heta Heiskanen).

7. Yksityisten yhteisöjen toiminnassa syntyvät riidat ratkaistaan pääosin hallintotuomioistuimissa.
8. Julkisyhteisö voi joutua vahingonkorvausvastuuseen julkista valtaa käytettäessä tapahtuneesta virheestä tai laiminlyönnistä vain, jos virkatehtävän suorittamiselle asetettuja kohtuullisia vaatimuksia ei ole noudatettu.
9. Julkisuusperiaatteen mukaan viranomaisten hallussa olevat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia, mutta tietoa haluavan on esitettävä hyväksyttävä peruste tietopyynnölleen.
10. Eduskunnan suuri valiokunta voi todeta, ettei lakia voida säätää tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä. Tällöin laki voidaan säätää vain poikkeuslakimenettelyssä.
11. Lain perustuslainmukaisuuden ratkaisee Suomessa viime kädessä valtiosääntötuomioistuin.
12. Euroopan ihmisoikeussopimuksen turvaamia oikeuksia voidaan pääsääntöisesti rajoittaa.

Tehtävä 3.

Väittämät 13-18 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa” (Jarmo Vakkuri, Lasse Oulasvirta, Jan-Erik Johanson, Pentti Meklin, Lotta-Maria Sinervo, Tuija Rajala & Jaakko Rönkkö).

13. Taloudelliselta luonteeltaan julkishallinnon organisaatiot ovat toimeksiantotalouden toimijoita.
14. Julkisen hallinnon talousinformaatio koostuu esimerkiksi tilinpäätöstiedoista ja palvelutuotannon prosesseista kertovista tiedoista.

15. Montesquieun mukaan julkisen sektorin kolme päätehtävää ovat talouden vakaasta kehityksestä huolehtiminen (stabilisaatio- eli vakauttamistehtävä), investointi, tuotanto- ja kulutus päätösten ohjaaminen (allokaatio- eli voimavarojen ohjaamistehtävä) sekä hyvinvoinnin jakaantumisesta huolehtiminen (distribuutiotehtävä).
16. Fiskaalisen federalismin mukaan suuri osa voimavarojen ohjaamistehtävistä edellyttää paikallista aluetason päätöksentekoa.
17. Tuloksellisuus edellyttää, että toimintayksiköiden on tuotettava suoritteensa mahdollisimman taloudellisesti (kustannukset/suoritteet), tuottavasti (suoritteet/tuotannontekijät) ja vaikuttavasti (suoritteet saavat aikaan toivottuja vaikutuksia).
18. Valtion budjetin ulkopuoliset rahastot eivät lukeudu valtioyhteisön kokonaisuuteen.

Tehtävä 4.

Väittämät 19-24 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Aluekehittämisen kehityskaari Suomessa ja peruskäsitteet” (Markku Sotarauta) ja ”Paikkaperustaisen aluekehittämisen neljä kulmakiveä” (Ilkka Luoto ja Seija Virkkala).

19. Suppeasti määritellyn aluepolitiikan ytimessä on alueiden erilaisuutta ja omaleimaisuutta vahvistava kehittäminen.
20. Aluekehitystä selittävät eksogeeniset mallit kiinnittävät huomiota alueen sisäsyntyisiin kehitystä vauhdittaviin tekijöihin.
21. Alueen toimijoiden yhteistyöverkostossa tapahtuvaan oppimiseen perustuva ”oppiva alue” -ajattelu korostaa rakenteellisia tekijöitä, joiden avulla kyetään houkuttelemaan osajia alueelle.
22. Ns. aluesokea lähestymistapa on vallitseva käytäntö sektorihallinnossa, kuten esimerkiksi kulttuuripolitiikassa ja innovaatiotoiminnan rahoituksessa.
23. Vallitseva aluepoliittinen keskustelu painottaa metropolien välistä yhteistyötä.
24. Aluekehittämisen kolmoiskierremallin (triple helix) mukaan kehittämisen keskeisiä osapuolia ovat julkinen hallinto, elinkeinoelämä ja yliopistot.

Tehtävä 5.

Väittämät 25-30 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Ympäristöpolitiikka ja aluetiede – oivaltavaa ongelmanratkaisua” (Jouni Häkli, Yrjö Haila, Tanja Helle, Ari Jokinen, Pekka Jokinen, Markus Laine, Helena Leino ja Nina Tynkkynen).

25. Hiilineutraalisuus tarkoittaa tilannetta, jossa kaikki kasvihuonekaasujen päästöt on saatu loppumaan.
26. Kansainvälisen ilmastopolitiikan keskiössä ovat EU:n ilmastokokoukset, joissa valtiot neuvottelevat ilmastopolitiikan tavoitteista ja sopimuksista.
27. Yhdysvaltain toteuttama ilmastopolitiikka toimii esimerkkinä siitä, miten monitasohallintaa voidaan käytännössä toteuttaa.
28. Siirtymää hallinnosta hallintaan selittävät esimerkiksi kiihtynyt talouden globalisaatio ja markkinaohjausta korostava politiikka.
29. Alueellistuminen tarkoittaa yleensä verkostojen hajoamista alueellisten toimijoiden eriytyessä omiin lokeroihinsa.
30. Sassenin mukaan globalisaatio ei voi rakentua valtiojärjestelmän sisällä tai paikallisesti.

Valintakoeteokseen ja/tai kokeessa jaettuun aineistoon perustuvat tehtävät

Esseetehtäviin 6-11 tulee vastata erillisille vastauspapereille kullekin tehtävälle määrätyille riveille. Viivojen ulkopuolella olevaa tekstiä ei huomioida arvostelussa. Tehtävistä saatavat maksimipistemäärät mainitaan kunkin tehtävän yhteydessä. Esseevastauksista ei anneta miinuspisteitä.

Tehtävät 6-7 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Julkisen hallintotoiminnan oikeudelliset erityispiirteet” (Luoto, Mäntylä, Perttola & Siikavirta) ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon A.

Tehtävä 6. (max. 6 p)

Valintakoeteoksen artikkelin mukaan laillisuusperiaate on tärkeää julkisessa toiminnassa. Laillisuusperiaate sisältää lakisidonnaisuuden vaatimuksen.

- a) Kerro lyhyesti mitä lakisidonnaisuudella tarkoitetaan valintakoeteoksen mukaan. (1 p)
- b) Esittele Kittilään liittyvästä aineistosta A kaksi esimerkkiä, joista ilmenee, että lakisidonnaisuuden vaatimusta ei ole noudatettu kunnan toiminnassa. (2 p)
- c) Mikä virkavastuun muoto valintakoeaineiston A mukaan on tullut arvioitavaksi Kittilän kunnan luottamushenkilöiden toimien osalta? (1 p)
- d) Mistä muista osista virkavastuu koostuu valintakoeteoksen artikkelin mukaan? (2 p)

Tehtävä 7. (max. 4 p)

Eduskunnan hallintovaliokunta on korostanut mietinnössään (n:o 18/1994 vp), että ”*kunnanjohtajan irtisanomista ja siirtämistä muihin tehtäviin koskevassa päätöksenteossa tulee noudattaa yleisiä hallintoharkinnan periaatteita.*” Näihin kuuluvat mm. hallinnon oikeusperiaatteet, jotka on lueteltu valintakoeteoksen artikkelissa (5 kpl). Niiden noudattaminen koskee siis myös kuntapäätäjiä.

Valitse näistä hallinnon oikeusperiaatteista **kaksi**, jotka ovat sovellettavissa tähän tehtävään valintakoeaineiston A perusteella.

- a) Esittele valitsemiesi periaatteiden sisältö lyhyesti perustuen valintakoeteoksen artikkeliin. (1 p)
- b) Arvioi valintakoeaineiston A perusteella, noudatettiinko Mäkelän irtisanomista koskevassa päätöksenteossa näitä kahta periaatetta, jotka valitsit. Perustele vastauksesi aineistosta A esille nousevien seikkojen avulla. (3 p)

Tehtävät 8-9 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Millaisen hallinto- ja johtamisajattelun tulevat julkisjohtajat perivät aikaisemmilta sukupolvilta?” (Hyyryläinen, Lehto & Pekkola) ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon A.

Tehtävä 8. (max. 5 p)

Julkinen johtaminen on lähentynyt yritysjohtamista. Kuten valintakoeteoksen artikkelissa todetaan, ”kaikkea ei julkisessa johtamisessa voi silti koskaan tehdä niin kuin yrityksissä tehtäisiin”.

- a) Kerro, mitkä ovat nämä valintakoeteoksen artikkelissa mainitut julkisjohtamisen tunnuspiirteet. (2 p)
- b) Mitkä näistä mainitsemistasi tunnuspiirteistä näkyvät aineistossa A ja millä tavoin? (3 p)

Tehtävä 9. (max. 5 p)

- a) Mitä valintakoeteoksen artikkelissa todetaan julkisjohtajan suhteesta poliittisiin päättäjiin? (2 p)
- b) Pohdi näiden valintakoeteoksen artikkelissa esitettyjen toteamusten valossa kunnanjohtajan ja poliittisten päättäjien välistä suhdetta Kittilässä pohjautuen aineistoon A. (3 p)

Tehtävät 10-11 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin ”Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa” (Vakkuri, Oulasvirta, Johanson, Meklin, Sinervo, Rajala & Rönkö) tai ”Aluekehittämisen kehityskaari Suomessa ja peruskäsitteet” (Sotarauta) ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon B.

Tehtävä 10. (max. 4 p)

- a) Toimeksiantotalouden ja ansaintatalouden logiikka ja keskeiset toimijat valintakoeteoksen artikkelin mukaan? (2 p)
- b) Mitä toimeksiantotaloudellisia seikkoja Kittilän on pitänyt huomioida kultakaivoksen laajentumisen myötä aineiston B perusteella? (2 p)

Tehtävä 11. (max. 6 p)

- a) Mitä piirteitä aluekehitystä selittävät endogeeniset ja eksogeeniset mallit korostavat valintakoeteoksen artikkelin mukaan? (3 p)
- b) Mitä endogeenisten mallien mukaista toimintaa voi löytää aineistosta B? Mainitse kolme esimerkkiä. (3 p)

VALINTAKOE AINEISTO

Kittilässä tapahtuu

Aineistot A ja B kuvaavat viime vuosien tapahtumia Kittilän kunnassa. Aineistot on koottu eri lähteistä ja ne edustavat erilaisia tekstityyppejä.

Tehtävät 6–9 perustuvat aineistoon A ja tehtävät 10–11 aineistoon B.

AINEISTO A:

Valtiovarainministeriö päätti 20.12.2017 kuntalain 109 a §:n perusteella käynnistää poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevaa kuntaa koskevan selvitysmenettelyn Kittilän kuntaan. Kuntalain mukaan ”jos kunnan hallinto ja toiminta ovat poikkeuksellisen suurissa vaikeuksissa, joista kunta ei omin toimenpitein kykene selviytymään, valtiovarainministeriö voi kuntaa kuultuaan asettaa kunnan hallintoa selvittämään selvityshenkilön tai selvitysryhmän.”

Lex Kittilä -selvitys: Kittilän kunnassa on vakava johtamisen kriisi

Editoitu aineistosta: Yle uutiset 28.2.2018

Ns. Lex Kittilän mukainen valtiovarainministeriön asettama selvitysryhmä on saanut valmiiksi raporttinsa Kittilän kunnan päätöksenteon ongelmista ja tehnyt ehdotuksensa niiden ratkaisemiseksi. Kolmihenkinen ryhmä tutustui Kittilän tilanteeseen kahden kuukauden ajan.

Kunnan hallinto on poikkeuksellisissa vaikeuksissa. Ongelmat koskevat pääasiassa kunnanhallituksen ja valtuuston sekä keskushallinnon toimintaa.

Tämä näkyy ryhmän mukaan eripuraisena päätöksentekona, epäluottamuksen ilmapiirinä, avainhenkilöiden vaihdoksina, henkilöstön stressaantumisenä ja sairauspoissaoloina.

Tilanteeseen ovat vaikuttaneet erityisesti Levi Ski Resort Oy:n toimitusjohtajaa koskenut tutkintapyyntö sekä sen peruuttamiseen liittyvä kunnan päätöksenteko sekä osin tätä seurannut kunnanjohtajan erottamisprosessi sekä tähän liittyvät tutkintapyyntö ja syytteet.

Yhtenä taustatekijänä kriisissä vaikuttaa ryhmän mukaan olevan myös kaksi vaalikautta sitten tapahtunut poliittisten voimasuhteiden muutos.

Päätöksenteko on riitaista

Selvitysryhmä pitää uhkana sitä, että kunnan kehitys ja kehittäminen pysähtyvät riitaisuuksien ja hallinnon sekavan tilanteen vuoksi. Kaikki aika ja energia vaikuttavat kuluvan oikeudellisiin selvityksiin, eikä kunnan toiminnan ja kehittämisen kannalta tärkeille asioille jää riittävästi aikaa.

Ryhmä moittii myös sitä, että luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolit eivät ole selkeät. Kittilässä luottamushenkilö on toiminut poikkeuksellisen usein kunnanhallituksen esittelijänä,

kun tällaisen menettelyn tulisi tapahtua vain perustellusta syystä poikkeustilanteessa ja perustua siitä tehtyyn päätökseen.

Ryhmän mukaan luottamushenkilöt puuttuvat myös asioiden valmisteluun ja siihen, mitä asioita kunnanhallituksen esityslistalle otetaan.

Selvitysryhmä toteaa, että vaalikauden alkaessa luottamushenkilöille ei järjestetty riittävästi koulutusta kunnan hallinnosta sekä luottamushenkilöiden oikeuksista, velvollisuuksista, vastuusta ja rooleista.

Kunnanjohtajan irtisanominen aiheuttaa yhä epävakaisuutta

Kunnan ylin johto on vaihtunut tiheään kunnanjohtaja Anna Mäkelän eroprosessista lähtien. Tämä on osaltaan aiheuttanut merkittävää haastetta, epävakaisuutta ja ennustamattomuutta hallintoon ja heijastunut myös henkilöstön työ- hyvinvointiin.

Ylimmän johdon vaihtuvuus ja osin vähäinen johtamiskokemus ilmenevät ryhmän havaintojen mukaan Kittilän kunnan päätöksenteon valmistelussa sekä viranhaltija- ja luottamusjohdon työnjaon ja roolien epäselvyyksinä.

Tämä on heijastunut myös epäluottamuksena viranhaltijavalmisteluun. Lisäksi tämä on aiheuttanut epävarmuutta ja stressiä henkilöstölle sekä vienyt aikaa ja energiaa perustehtävistä.

Selvitysryhmä ihmettelee erityisesti sitä, että asioita tuodaan kunnanhallituksen kokouksiin hyvin lyhyellä valmisteluajalla ja lisälistoilla, mikä ei tue päätöksenteon laadukkuutta. Tunnusomaista on myös se, että viime vuosina on asioiden valmistelussa käytetty runsaasti ulkopuolisia lakiasiantuntijoita, mikä ei ole kunnallishallinnon normaali käytäntö.

Johtoryhmän ja kunnanhallituksen yhteistyötä ja luonnollista vuoropuhelua ei ole, eikä viranhaltijoita juurikaan kuulla asiantuntijoina kokouksessa. Johtoryhmän ja kunnanhallituksen kesken ei vaikuta olevan kunnan kehittämiseen tähtäävää yhteistä näkemystä ja tahtotilaa.

Laillisuusvalvonta retuperällä

Kuntalain mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Valtuuston päätösten laillisuusvalvonta ja päätösten täytäntöönpanon kirjaaminen on jäänyt Kittilässä pääsääntöisesti tekemättä.

Kunnanhallitus on selvitysryhmän mukaan laiminlyönyt kuntalakiin perustuvan velvollisuutensa.

Kittilän kunnalla on myös ongelmallinen suhde joihinkin omiin konserniyhtiöihin. Niiden liikevaihto on huomattavan suuri kunnan kokoon ja talouteen nähden.

Liikevaihdoltaan merkittävin on Levi Ski Resort Oy, jonka liikevaihto on yli 20 miljoonaa euroa, ja se on osakeyhtiönä emokunnan ulkopuolista toimintaa ja taloutta. Kittilän kunnassa ei kuitenkaan ole vahvistettu konserniohjeistoa.

Selvitysryhmän mukaan konserniyhteisöjen ohjaus- ja valvonta on puutteellista. Konserniyhteisöjen valvonta korostuu erityisesti Kittilän tyyppisessä, matkailuvaltaisessa kunnassa.

Asiakirjoja ja lausuntopyyntöjä ei kirjata järjestelmään

Selvitysryhmä huomauttaa Kittilän kuntaa myös siitä, että kunnalle kuuluvia asiakirjoja on jäänyt toimittamatta asianmukaisesti asiahallintajärjestelmään. Lisäksi kunnasta on hankittu asiantuntijapalveluita ja pyydetty lausuntoja ilman, että hankinnan käynnistämistä koskevaa asiakirjaa tai lausuntopyyntöä on toimitettu asiahallintajärjestelmään.

Joitakin kunnalle kuuluvia asiakirjoja on säilytetty työhuoneessa kirjaamatta niitä lainkaan asiahallintajärjestelmään. Asioita on hoidettu sähköpostitse ilman niiden kirjaamista asiahallintajärjestelmään.

Valtiovarainministeriön asettama selvitysryhmä ehdottaa vakaviin oireisiin kovia lääkkeitä

Ryhmän mukaan Kittilän kunnan tulee mm. pidättää kaikki syytteessä olevat luottamushenkilöt luottamustoimistaan oikeudenkäynnin ajaksi. Kittilän kunnanvaltuustossa on syytteessä 11 jäsentä ja neljä varajäsentä.

Selvitysryhmän mukaan Kittilän yhdeksänjäseninen kunnanhallitus on myös menettänyt toimintakykynsä. Kunnanhallituksesta poistuu pidättämisen myötä viisi jäsentä ja kaksi varajäsentä.

Esimerkki kriisiin ajautuneesta hallinnosta

Yksi esimerkki siitä, mitä hallinnon kriisi tarkoittaa käytännössä, voidaan ottaa viime lokakuulta. Kittilän kunnanhallitus teki silloin useita päätöksiä täysin salassa.

Kunnanhallitus piti jopa kokonaisen kokouksen ilman, että siitä kerrottiin tiedotusvälineille tai kuntalaisille. Kokouksesta olivat tietämättömiä jopa ne henkilöt, joiden asiaa siellä käsiteltiin.

Yle Rovaniemi joutui tekemään kaksi valitusta asiasta ennen kuin Kittilän kunta suostui antamaan julkisuuteen kaikki lokakuun kokousten julkiset tiedot. Lain mukaan ne olisi pitänyt julkistaa heti pöytäkirjojen tarkastuksen jälkeen – eli kolmisen kuukautta aikaisemmin.

Lokakuun pöytäkirjoista paljastuu, että kunnanhallitus ja vs. kunnanjohtaja Sanna Ylinampa tekivät useita muotovirheitä kokouksissaan, ja niiden vuoksi mm. yksi kokous jouduttiin mitätöimään jälkikäteen.

Lisäksi salaisissa kokousasioissa käsiteltiin yhden johtavan virkamiehen ja yhden kuntakonsernin työntekijän irtisanomiseen tähtääviä aloitteita ilman, että kyseiset henkilöt olivat tietoisia siitä lainkaan. Yle Rovaniemen tietojen mukaan näille henkilöille ei ole vielä kukaan kerrottu virallisesti, että heitä vastaan aloitettiin selvitys heidän irtisanomiseksi.

Ex-kunnanjohtajan näkökulma päätöksenteon kriisiin

Editoitu aineistosta Ikola-Norrbacka, Rinna (2017). Muuttuva julkinen hallinto ja ammatillinen johtajuus. Teoksessa: Inga Nyholm, Arto Haveri, Kaija Majoinen & Marianne Pekola-Sjöblom (Toim.) Tulevaisuuden kunta. Helsinki: Suomen Kuntaliitto, 479–489.

Leinonen, Jaana (2010). ”Monelta suunnalta on suitsia suussa mutta niiden kanssa on eletävä”. Johtamisen liikkumavara kunnanjohtajan silmin. Acta 232. Helsinki: Suomen Kuntaliitto (väitöskirja).

Taustoitusta: Kuntalain 38.3 §:n mukaan kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Viranhaltijana kunnanjohtaja on vastuussa asioiden valmistelusta. Kunnassa ylintä päätösvaltaa käyttää kunnan asukkaiden vaaleilla valitsema kunnanvaltuusto, joka myös valitsee kunnanjohtajan. Valtuusto voi irtisanoa kunnanjohtajan, jos hän on menettänyt valtuuston luottamuksen.

Ideaalitilanteessa kunnan hallinto ja johtaminen perustuvat kunnanjohtajan sekä kunnanhallituksen ja -valtuuston tiiviiseen ja toimivaan yhteistyöhön. Sen myötä valtuusto ja hallitus toimivat kunnanjohtajan tukijoina ja valmentajina sekä myös kunnanjohtajan toimintaa ohjaavina ja kontrolloivina toimijoina. Toimiva, positiivinen ja kehittämishakuinen päätöksenteon ilmapiiri on tärkeää kun kunnat joutuvat entistä enemmän huolehtimaan imagostaan ja kilpailukyvystään. Hyvä yhteistyö- ja vuorovaikutussuhde kunnan hallinnon ja politiikan välillä edesauttaa sitä. Sen sijaan sitä haittaavat vastakkainasettelut, henkilötasolle edenneet konfliktit sekä astuminen ”toisten tonteille”. (Leinonen 2010: 57.)

Kunnanjohtajalta odotetaan lakien ja eettisten koodien noudattamista. Hyvä hallinto perustuu lakeihin ja säännöksiin. Suomalaisen hallinto-oikeuden piirissä hyvä hallinto on asianmukaista ja laillista hallintoa, jossa erityishuomio on muodollisten menettelytapojen moitteettomuudessa. (Ikola-Norrbacka 2017: 481.) Näin kunnan toiminta on avointa ja ennakoitavaa. Myös kuntalaissa todetaan lain tarkoituksena olevan mm. edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta (kuntalaki 1.1 §).

Anna Mäkelä ja Kittilän sankarillinen tutkintapyyntö

Editoitu aineistosta: Apu 15.4.2017

Syksyllä 2013 Kittilän kunnan hissiyhtiö oli tekemässä historiansa suurinta hankintaa. Siinä ilmeni epäselvyyksiä, joiden vuoksi yhtiön hallitus antoi toimitusjohtajalle potkut. Kunnanjohtaja Anna Mäkelä teki suhmuroinnista poliisille tutkintapyynnön virkansa puolesta. Noin vuotta myöhemmin hänet erotettiin.

Entinen kunnanjohtaja Mäkelä teki kuten virkamiehen pitää: hän noudatti lakia eikä suostunut perääntymään, vaikka kunnan luottamushenkilöt näin vaativat. Hän asetti lain työpaikkansa säilymisen edelle.

”Minua lähestyttiin keväällä 2014 ja ehdotettiin, että jos pyytäisin anteeksi virkatoimena tekemääni tutkintapyyntöä, saisin anteeksi ja kaikki voisi olla ihan hyvin. En suostunut”, Anna Mäkelä kertoo. ”En ole katunut tutkintapyynnön tekemistä. Minun Suomessani poliittiset

toimielimet eivät puutu poliisin toimintaan. Eikä virkamiesten kuulu pyytää anteeksi toimimistaan lakien ja asetusten mukaisesti. Se olisi ollut valehtelua.”

Mäkelä korostaa, että jokainen virkamies on töissä kansalaisilla. Vaikka luottamuselimet, kuten kunnanvaltuusto, valitsisivat virkamiehen, on virkamiesten ajettava kunnan etua.

”Kunnanjohtajan työnantajana ovat viimekädessä kuntalaiset, eivät luottamushenkilöt”, hän linjaa. ”Tilannetta on helpottanut suuresti se, että suuren yleisön ja kunnan työntekijöiden tuki on ollut takanani. Myös asiantuntijat ja lainoppineet ovat linjanneet, että olen toiminut oikein.” Kittilän kuntapäättäjät tekevät Mäkelän mukaan hallaa koko Lapille. He puhuvat luottamuspulasta, mutta eivät ole pystyneet osoittamaan Mäkelän toiminnassa virheitä.

Päättäjät hivuttautuvat virkamiesten tontille

Editoitu aineistosta: Vantaan Sanomat 22.7.2015

Digitalisaatio ja sosiaalinen media ovat lisänneet poliitikkoihin kohdistuvia paineita. Nämä kansalaisten suunnalta tulevat paineet taas ovat lisänneet päättäjien halua hivuttautua virkamiesten tontille.

Näin sanoo yliopistotutkijana ja kuntavirkamiehenä uraa tehnyt, viimeksi Kittilän kunnanjohtajana toiminut Anna Mäkelä .

– Ymmärrän poliitikkoihin kohdistuvan paineen. Netti ja sosiaalinen media ovat lisänneet kuntalaisten tiedonsaantia, hän sanoo.

– Ihmiset haluavat seurata asioita. Pöytäkirjat ovat helposti kaikkien nähtävissä ja asioita nostetaan herkemmin esille. Poliitikoiden pitäisi jaksaa selittää kaikille päätösten taustoja Facebookissa ja blogeissa.

Tämä aiheuttaa Mäkelän mukaan kuitenkin myös ongelmia. Joissakin kunnissa näkyy, että poliitikkojen halu puuttua virkamiesten työhön on lisääntynyt. Sen sijaan, että päättäjät ohjaisivat palautteenantajat asiasta vastaavan virkamiehen puoleen, he alkavat itse hoitaa asiaa.

Mäkelä tietää, mistä puhuu. Ollessaan Kittilän kunnanjohtajana, hän sai tottua hyvin erilaiseen poliittiseen kulttuuriin kuin oli etelässä kokenut.

– Siellä oli maaperä oli otollinen tällaisille ongelmille. Toisin kuin isommalla paikkakunnalla, päätöksenteko ja työntekijät ovat lähempänä toisiaan, Mäkelä sanoo.

Ongelmallisia tilanteita syntyy Mäkelän mukaan herkästi silloin, kun poliittiset toimijat puuttuvat operatiiviseen toimintaan.

– Kukaan luottamushenkilö ei haluaisi mennä poistattamaan hammastaan terveyslautakunnan jäsenellä, vaikka tällä kuinka olisi 12 vuoden kokemus alan lautakuntatyöstä, Mäkelä sanoo.

– Hallinnossa virkamiesten työhön puututaan kuitenkin herkemmin. Kittilä on tässäkin asiassa tietysti ääripää. Siellä esimerkiksi kaavoitus ja maankäyttö halutaan siirtää pois tekniseltä johtajalta luottamushenkilövalmisteluun.

Nyt Kittilässä halutaan siirtää myös kaikki työntekijävalinnat poliittisille toimielimille. Vaikkapa sairaanhoitajien osalta se merkitsee vuosittain kymmeniä rekrytointipäätöksiä haastatteluineen ja valmisteluineen. Ennen rekrytoinnit teki osastopäällikkö.

–Hyvä ja ammattitaitoinen päättäjä ymmärtää oman roolinsa ja virkamiehen roolin. Poliitikkojen tehtävä on päättää, onko Leppävaarassa terveysasema, rakennetaanko sinne vuodeosasto tai ulkoisestaanko sen palvelut, Mäkelä sanoo. Se millainen jonotussysteemi terveysasemalla on, kuuluu ylilääkärin päätettäväksi.

Mäkelä näkee, että meneillään on murrosvaihe. Ilmiö ja riski on tunnistettava ja jännite virkamiesten ja politiikan välillä on ratkaistava, hän sanoo. Jos ajatellaan, että kuka tahansa voi tehdä virkamiesten tehtävät, se on iso riski Suomelle. Mäkelä viittaa kommentillaan meneillään olevaan myllerrykseen kuntakentällä ja muussa julkishallinnossa.

–Näinä aikoina, kun pitää leikata ja säästää, on tärkeää, että roolit ovat selkeät, hän sanoo. Kun uudistetaan palvelurakennetta, tarvitaan päteviä ja osaavia tekijöitä. Julkiset palvelut toimivat hyvin niin kauan kuin virkamiehet saavat tehdä työnsä ja heille maksetaan kohtuullista palkkaa.

Kunnanjohtaja Anna Mäkelä irtisanottiin – KRP epäilee 28 kuntapäättäjä rikoksista

Editoitu aineistosta: Länsiväylä 17.5.2017

Syyteharkintaan on siirtynyt muun muassa Kittilän kunnanjohtajan Anna Mäkelän irtisanomiseen liittyvä esitutkinta. Tähän liittyen KRP epäilee 29 henkilöä, joista 28 on kuntapäättäjiä. Heidän epäillään syyllistyneen virka-aseman väärinkäyttämiseen sekä työrikoksiin. Epäillyt ovat esitutkinnassa kiistäneet syyllistyneensä rikoksiin.

Vyyhti käynnistyi, kun Kittilän kunta irtisanoi Mäkelän vuonna 2014. Sekä Pohjois-Suomen hallinto-oikeus että korkein hallinto-oikeus ovat todenneet irtisanomisen laittomaksi. Ennen erottamistaan Mäkelä teki tutkintapyynnön Levi Ski Resortin toimitusjohtajasta hänen tekemiinsä hissihankintoihin liittyen. Pian tämän jälkeen Kittilän kuntapoliitikot antoivat Mäkelälle potkut ja tutkintapyyntö peruttiin.

KRP:n esitutkinnassa selvitettiin, ovatko Kittilän kunnanvaltuutetut tarkoituksellisesti ja tietoisesti syyllistyneet rikoksiin peruuttaessaan kunnanjohtajan hissiyhtiön toimitusjohtajasta tekemän tutkintapyynnön, antaessaan omistajaohjausta hissiyhtiön toimitusjohtajan palauttamiseksi toimitusjohtajaksi sekä valmistellessaan ja päättäessään toimista kunnanjohtajan erottamiseksi.

Mäkelän irtisanomisen osalta rikoksesta epäillään päätöksentekoon osallistuneita luottamushenkilöitä kunnanhallituksessa, kunnanvaltuustossa sekä irtisanomista valmistelleessa tilapäisessä valiokunnassa. Päätöksenteossa eriävän mielipiteen ilmaiseita tai tyhjää äänestäneitä ei epäillä rikoksesta, jos he eivät ole erottamisen valmisteluvaiheessa osallistuneet epäilyihin lainvastaisuuksiin.

AINEISTO B:

Kunnan palvelut ja talous ovat kuitenkin kunnossa

Editoitu aineistosta: Yle uutiset 28.2.2018

Aineiston A alussa mainittu selvitysryhmä kiinnittää huomiota myös yhteen positiiviseen asiaan: Kittilän kunnan palvelut ja talous ovat kunnossa. Lisäksi elinkeinoelämän edellytykset ovat Kittilässä hyvät. Matkailu ja kaivostoiminta ovat kunnan menestystekijöitä.

Ryhmän mukaan Kittilän kunta on toiminut ennakkoluulottomasti elinkeinojen kehittämiseksi ja parantanut yritysten toimintamahdollisuuksia.

Kittilästä louhitaan kultaa pian 8000 kiloa vuodessa

Editoitu aineistosta: MTV 30.03.2018

Euroopan suurin kultakaivos sijaitsee Kittilän Kiistalassa, noin 50 kilometriä kuntakeskuksesta länteen. Maan uumenista kultaa louhitaan ja rikastetaan Kittilässä tällä hetkellä noin 6000 kiloa vuodessa.

Kultamalmion suunta Kittilässä on yhä syvemmälle. Ja syvemmälle suuntaa myös kaivoksen omistava kanadalainen Agnico Eagle -kaivosyhtiö. Tutkimustunnelit ulottuvat jo yli kilometrin syvyyteen. Keväällä käynnistyvät laajennustyöt kohdistuvat kilometrin pituisen hissikuilun ja rikastamon laajennusosan rakentamiseen.

Tällä hetkellä kultamalmia louhitaan noin 400 metrin syvyydestä. Siitä syvyydestä ja vielä muutama sata metriä syvempääkin malmi kannattaa kuljettaa maansiirtoautoilla ylös rikastamolle. Nyt yhden 27 tonnia painavan kivilastin kuljettamiseen kuluu noin tunti. Tonnissa malmi on noin 4,5 grammaa kultaa. Kultaa on kivimassassa pieninä hiutaleina, sen takia kultaa on erotettava kivistä kemiallisesti rikastamossa.

Kilometrin syvyyteen ulottuvan kaivoskuilun avulla kultamalmi nostetaan jatkossa hissin avulla. Kultasuoni jatkuu puolentoista, jopa kahden kilometrin syvyyteen. Agnico Eaglen Suomen toimintoja johtava Jani Lösönen arvioi, että Kittilän kultakaivos on tuotannossa 2030-luvulle saakka.

- Yhtiöllämme on kaivoksia Kanadassa, Meksikossa ja Suomessa. Kittilän kaivoksen arvioidaan pysyvän tuotannossa pisimpään, ainakin 2035 saakka ja hyvin todennäköisesti pidempäänkin.

Lösönen mukaan yhtiö etsii jo uusia malmioita Suomen ja Ruotsin alueella. Kysymykseen, miksi kultaa louhii kanadalaisomisteinen yhtiö, ei suomalainen, toimitusjohtajalla on selkeä näkemys.

- Tämä on pääomaa vaativaa toimintaa. Suomessa ei ole sellaista yhtiötä, joka pystyisi tässä mittakaavassa kultaa louhimaan. Kymmenen vuoden aikana olemme investoineet Kittilän kaivokseen noin 800 miljoonaa euroa, sen lisäksi jatkokustannuksia on syntynyt noin 1,2 miljardia euroa. Sekä investoinnit että käyttökustannukset ovat suuntautuneet lähes kokonaan

Lapin talousalueelle. Kaivoksella työskentelee kaikkiaan noin tuhat työntekijää ja he jättävät hyvin merkittävän määrän veroja tälle alueelle.

Kittilään satoja rakennusmiehiä

Kaivoksen laajennus, rikastamo ja kaivoskuilun tekeminen työllistävät Kittilässä neljän vuoden aikana noin 900 henkilötyövuotta. Se tarkoittaa satoja rakennusmiehiä parin vuoden ajan lisää kaivosalueelle ja Kittilään. Suuri osa nykyisistä kaivosmiehistä asuu Levin alueella. Sieltä kaivokselle pääsee myös bussikuljetuksilla.

Kittilän vs. kunnanjohtaja Sanna Ylinampa vakuuttaa, että Kittilä selviää kasvun haasteista. Kovin pula on asunnoista. Matkailun kausisesonkilaiset tarvitsevat asuntoja talvikauden, mutta kaivoslaiset ympäri vuoden. Uusia alueita kaavoitetaan ja kunta tutkii tarkasti uusien tulijoiden väestörakennetta, tarvitaanko päiväkoteja ja kouluja lisää.

- Matkailu ja kaivostoiminta ovat kaksi täysin eri alaa, mutta voi sanoa että ne tukevat toisiaan. Se on monessa tapauksessa taannut puolisoista molemmille työpaikan.

Sanna Ylinampan mukaan kaivos on huolehtinut ympäristöasioista esimerkillisesti. Viime vuonna valmistui 20 miljoonaa euroa maksanut vedenpuhdistuslaitos kaivosalueelle.

- Kaivos käy jatkuvasti neuvotteluja myös paliskuntien kanssa siitä mitä on tulossa ja millä alueilla he tekevät lisätutkimuksia.

Agnigo Eaglen Jani Lösösen mukaan yhtiö maksaa maanomistajille korvauksia myös niistä alueista, joissa he etsivät malmia.

Lösösen mukaan kaivoksen 1100 hehtaarin alueella on toistaiseksi tapahtunut yksi ympäristövahinko, rikastushiekka-altaan vettä pääsi vuotamaan altaasta läheiseen laskuojaan puolitoina vuorokautta. Lösösen mukaan sekin saatiin pumpattua lähes kokonaan takaisin altaaseen. Henkilövahinkoja on kaivoksella reilun kymmenen vuoden aikana tapahtunut kerran. Yksi kaivosmies menehtyi pudottuaan kaivoslouhokseen.

Tuhansia kiloja kultaa vuosittain

Kullan tuotanto kasvaa Jani Lösösen mukaan laajennuksen myötä 6000:sta 8000:aan kiloon vuodessa, yli kolmeensataan kultaharkkoon. Kysymykseen mitä jää ulkomaisen kaivosyhtiön voitoista Suomelle, Lösösellä on heti vastaus valmiina.

- Miljoonia euroja työntekijöiden ja meidän yhtiömme maksamia veroja, miljoonia euroja rojalteja vuosittain valtiolle sekä toistaiseksi melkein kaikki kaivoksen tuotot on investoitu kaivoksen kehittämiseen ja laajentamiseen, ja hankinnat tehty 90 prosenttisesti Suomesta.

Vastauspaperi (aineistot A ja B)

Pisteet (tarkastaja täyttää):

Tehtävä 6. max. 6 p

a) ___/1

b) ___/2

c) ___/1

d) ___/2

Tehtävä 7. max. 4 p

a) ___/1

b) ___/3

Tehtävä 8. max. 5 p

a) ___/2

b) ___/3

Tehtävä 9. max. 5 p

a) ___/2

b) ___/3

Tehtävä 10. max. 4 p

a) ___/2

b) ___/2

Tehtävä 11. max. 6 p

a) ___/3

b) ___/3

Kirjoita vastaukset tehtäviin alla oleville riveille. Rivien ulkopuolella olevaa tekstiä ei huomioida arvostelussa.

Tehtävät 6-7 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin ”Julkisen hallintotoiminnan oikeudelliset erityispiirteet” (Luoto, Mäntylä, Perttola & Siikavirta) ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon A.

Tehtävä 6. (max. 6 p)

Valintakoeteoksen artikkelin mukaan laillisuusperiaate on tärkeää julkisessa toiminnassa. Laillisuusperiaate sisältää lakisidonnaisuuden vaatimuksen.

- a) Kerro lyhyesti mitä lakisidonnaisuudella tarkoitetaan valintakoeteoksen mukaan. (1 p)

- b) Esittele Kittilään liittyvästä aineistosta A kaksi esimerkkiä, joista ilmenee, että lakisidonnaisuuden vaatimusta ei ole noudatettu kunnan toiminnassa. (2 p)

-
-
-
-
-
- c) Mikä virkavastuun muoto valintakoeaineiston A mukaan on tullut arvioitavaksi Kittilän kunnan luottamushenkilöiden toimien osalta? (1 p)

-
- d) Mistä muista osista virkavastuu koostuu valintakoeteoksen artikkelin mukaan? (2 p)
-
-

Tehtävä 7. (max. 4 p)

Eduskunnan hallintovaliokunta on korostanut mietinnössään (n:o 18/1994 vp), että ”*kunnanjohtajan irtisanomista ja siirtämistä muihin tehtäviin koskevassa päätöksenteossa tulee noudattaa yleisiä hallintoharkinnan periaatteita.*” Näihin kuuluvat mm. hallinnon oikeusperiaatteet, jotka on lueteltu valintakoeteoksen artikkelissa (5 kpl). Niiden noudattaminen koskee siis myös kuntapäätäjiä.

Valitse näistä hallinnon oikeusperiaatteista **kaksi**, jotka ovat sovellettavissa tähän tehtävään valintakoeaineiston A perusteella.

- a) Esittele valitsemiesi periaatteiden sisältö lyhyesti perustuen valintakoeteoksen artikkeliin. (1 p)
-
-

Tehtävät 8-9 perustuvat valintakoeteoksen artikkeliin "Millaisen hallinto- ja johtamisajattelun tulevat julkisjohtajat perivät aikaisemmilta sukupolvilta?" (Hyyryläinen, Lehto & Pekkola) ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon A.

Tehtävä 8. (max. 5 p)

Julkinen johtaminen on lähentynyt yritysjohtamista. Kuten valintakoeteoksen artikkelissa todetaan, "kaikkea ei julkisessa johtamisessa voi silti koskaan tehdä niin kuin yrityksissä tehtäisiin".

- a) Kerro, mitkä ovat nämä valintakoeteoksen artikkelissa mainitut julkisjohtamisen tunnuspiirteet. (2 p)

b) Mitkä näistä mainitsemistasi tunnuspiirteistä näkyvät aineistossa A ja millä tavoin? (3 p)

Tehtävä 9. (max. 5 p)

a) Mitä valintakoeteoksen artikkelissa todetaan julkisjohtajan suhteesta poliittisiin päättäjiin?
(2 p)

Tehtävät 10-11 perustuvat valintakoeteoksen artikkeleihin "Talouden hallinta ja johtaminen julkisessa toiminnassa" (Vakkuri, Oulasvirta, Johanson, Meklin, Sinervo, Rajala & Rönkö) tai "Aluekehittämisen kehityskaari Suomessa ja peruskäsitteet" (Sotarauta) ja/tai valintakokeessa jaettavaan aineistoon B.

Tehtävä 10. (max. 4 p)

- a) Toimeksiantotalouden ja ansaintatalouden logiikka ja keskeiset toimijat valintakoeteoksen artikkelin mukaan? (2 p)

b) Mitä toimeksiantotaloudellisia seikkoja Kittilän on pitänyt huomioida kultakaivoksen laajentumisen myötä aineiston B perusteella? (2 p)

Tehtävä 11. (max. 6 p)

a) Mitä piirteitä aluekehitystä selittävät endogeeniset ja eksogeeniset mallit korostavat valintakoeteoksen artikkelin mukaan? (3 p)

b) Mitä endogeenisten mallien mukaista toimintaa voi löytää aineistosta B? Mainitse kolme esimerkkiä. (3 p)
